

Důvodová zpráva

V souladu se stanoviskem Komise pro kulturu a udělování čestného občanství (dále jen „KKČO“) ze dne 17. 2. 2020 předkládáme Radě městské části Praha 10 a následně po jejím projednání Zastupitelstvu městské části Praha 10 návrh na udělení čestného občanství městské části Praha 10 PhDr. Karlu Čapkovi „in memoriam“ jako zvláštního projevu úcty a ocenění mimořádných činů pro vlast.

Návrh byl podán prostřednictvím Kanceláře starostky dne 24. 1. 2020 a podala ho Kristina Vaňová, důchodkyně, do roku 2019 ředitelka Památníku Karla Čapka ve Staré Huti u Dobříše.

V roce 1925 se do tehdejší Úzké ulice (dnes ulice Bratří Čapků) na Královských Vinohradech nastěhoval spisovatel PhDr. Karel Čapek se svým bratrem Josefem. Společná dvojvila vyrostla na jednom z nezastavěných vinohradských svahů s výhledem do Vršovic, ke kterým byla v roce 1960 tato část Královských Vinohrad přičleněna, aby ve společném svazku pokračovaly jako Praha 10. PhDr. Karel Čapek v této vile žil, ale i tvořil. Čapkův tvůrčí záběr byl široký - od poezie přes publicistiku, prózu, drama, cestopisy, pohádky až k politickým a filozofickým úvahám. Byl spisovatelem, novinářem, dramatikem, překladatelem a fotografem. Vinohradská vila byla svědkem vzniku jeho mnoha mistrovských literárních skvostů, právě tam ho navštěvoval prezident T. G. Masaryk. Dělo se tak během pravidelných pátečních setkání, která vešla ve známost jako společnost „pátečníků“. Schůzky pátečníků se staly symbolem první republiky, přicházely sem špičky tehdejší české inteligence - spisovatelé, básníci, novináři, lékaři, politici, kteří tu každý pátek odpoledne pod Čapkovým neformálním vedením rozebírali politické a literární události týdne.

Jméno a život PhDr. Karla Čapka je tedy spojeno s Prahou 10, ale věhlas tohoto slavného spisovatele, dramatika a novináře stále přesahuje hranice městské části i naší země.

Přílohou tohoto materiálu je zdůvodnění návrhu.

O konečném udělení čestného občanství MČ Praha 10 rozhoduje na svém zasedání Zastupitelstvo městské části Praha 10.

Příloha č. I – Návrh na udělení čestného občanství městské části Praha 10
PhDr. Karlu Čapkovi in memoriam

**Návrh na udělení čestného občanství MČ Praha 10 PhDr. Karlu Čapkovi –
odůvodnění:**

Karel Čapek, významný český moderní spisovatel, dramatik, novinář a filozof, žil v letech 1890 – 1938. Světovou proslulost získal již na začátku dvacátých let 20. století svým vědeckofantastickým dramatem R. U. R., v němž zkoumá problémy spojené s umělou inteligencí, přetechnizovaným světem a vyjadřuje obavy o budoucnost lidstva. V naší postmoderní době je jeho poselství opět až mrazivě aktuální. I jeho další dílo – prozaické i dramatické bylo přeloženo do mnoha jazyků a vychází po celém světě. Závěr jeho života je spojen s intenzivním bojem proti nastupujícímu německému fašismu. Pro své filosofické názory, bytostný příklon k demokracii, humanismu a přátelské kontakty s řadou domácích i světových kulturních a politických osobností byl umlčován totalitními režimy, které v letech 1939 – 1945 a po roce 1948 bránily vydávání jeho děl v jeho vlastní zemi. Čapek měl vzácnou schopnost oslovit širší i hloubkou svého literárního díla velkou část kulturní veřejnosti, jeho knihy u nás znají čtenáři všech věkových i sociálních skupin.

Na začátku dvacátých let se Karel Čapek s bratrem Josefem rozhodli vybudovat svůj domov na pražských Vinohradech, dnešní části Prahy 10. Ve vile v tehdejší Úzké, nyní ulici Bratří Čapků, pak spisovatel žil až do své smrti. Zde vytvořil na začátku třicátých let svá vrcholná díla prozaická a později i dramata, kterými varoval před vývojem světa směřujícího k válce. V novinových sloupcích a fejetonech si všiml své čtvrti, popisoval její stavební rozvoj, život jejích obyvatel, nacházel nenápadný půvab tehdejší pražské periferie. S láskou a zaujetím psal o své zahradě i o velké Praze, jejíž ojedinělou krásu odkrýval svým čtenářům. Za Čapkem do jeho domu přicházela řada přátel z řad tehdejší české kulturní elity – literátů, dramatiků, kritiků, výtvarníků, vědců i zástupců politického života. K jeho hostům patřil i první prezident T. G. Masaryk a dále jeho nástupce E. Beneš. Čapek byl také několik let předsedou českého Penklubu a s touto jeho funkcí bylo spojeno přijetí řady předních představitelů světové literatury v jeho domově. Čapek sám se v průběhu svého života choval jako uvědomělý občan, úspěšně organizoval akce na pomoc sociálně slabým, uprchlíkům a zejména chudým dětem. Všiml si a vital technický pokrok, který usnadňoval běžný život jeho spoluobčanům. Hluboce si vážil řemeslného umu pracujících, s nimiž přišel do styku například při budování svého domu a zahrady nebo při své práci pro divadlo. Svůj domov neopustil ani v těžkých dobách druhé republiky, kdy mu od nastupujícího nacismu hrozilo smrtelné nebezpečí a on byl svými přáteli nabádán k odchodu do exilu.

Samotný Čapkův dům je dodnes typickou ukázkou moderní měšťanské architektury, která měla sloužit střední vrstvě, nově se utvářející v samostatném státě. I zachovalý interiér včetně mobiliáře je unikátní a má obrovský potenciál v šíření Čapkova odkazu uměleckého i osobního. Budoucí využití Čapkova domu jako celostátně významného živého kulturního centra nabízí Městské části Praha 10 přidanou hodnotu v řadě oblastí – mimo jiné kulturní, památkové, historické i propagační. Na území Prahy 10 také žijí potomci sourozenců Karla Čapka – rodina Dostálova (potomci Josefa Čapka) a rodina Trlifajova (potomci Heleny Čapkové), kteří se odpovědně starají a svými aktivitami přibližují veřejnosti umělecký odkaz Karla Čapka.

Ve Staré Huti 23. ledna 2020

Příloha č. 2 – Stanovisko Komise pro kulturu a udělování čestného občanství

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 10

P10-018964/2020

STANOVISKO

Komise pro kulturu a udělování čestného občanství RMČ Praha 10

(10. jednání Komise pro kulturu a udělování čestného občanství RMČ Praha 10, které se konalo dne 17. 2. 2020 v radničním salonku ÚMČ Praha 10)

STANOVISKO k Tisku číslo 002/2020: K Návrhu na udělení čestného občanství PhDr. Karlu Čapkovi in memoriam

Návrh stanoviska:

1) Komise pro kulturu a udělování čestného občanství RMČ Praha 10 BERE NA VĚDOMÍ informaci o návrhu na udělení čestného občanství PhDr. Karlu Čapkovi in memoriam na základě podnětu

2) Komise pro kulturu a udělování čestného občanství RMČ Praha 10 DOPORUČUJE RMČ Praha 10, aby předložila ZMČ Praha 10 k rozhodnutí návrh na udělení čestného občanství PhDr. Karlu Čapkovi in memoriam.

PRŮBĚH HLASOVÁNÍ: Členové KKČO hlasovali o stanovisku jako o celku.

PŘÍTOMNO: 5

PRO: 5

PROTI: 0

ZDRŽEL SE: 0

Výsledek hlasování:

1) KOMISE PRO KULTURU A UDĚLOVÁNÍ ČESTNÉHO OBČANSTVÍ RMČ PRAHA 10 BERE NA VĚDOMÍ INFORMACI O NÁVRHU NA UDĚLENÍ ČESTNÉHO OBČANSTVÍ PHDR. KARLU ČAPKOVI IN MEMORIAM NA ZÁKLADĚ PODNĚTU KRISTINY VÁŇOVÉ.

2) KOMISE PRO KULTURU A UDĚLOVÁNÍ ČESTNÉHO OBČANSTVÍ RMČ PRAHA 10 DOPORUČUJE RMČ PRAHA 10, ABY PŘEDLOŽILA ZMČ PRAHA 10 K ROZHODNUTÍ NÁVRH NA UDĚLENÍ ČESTNÉHO OBČANSTVÍ PHDR. KARLU ČAPKOVI IN MEMORIAM.

MgA. Jiří Sulženko, Ph.D.,
předseda KKČO

Městská část Praha 10

ZASTUPITELSTVO MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10

Návrh usnesení

Zastupitelstva městské části Praha 10

číslo

ze dne 2. 3. 2020

k Návrhu na udělení čestného občanství MČ Praha 10 PhDr. Karlu Čapkovi in memoriam

Zastupitelstvo městské části Praha 10

I. schvaluje

udělení čestného občanství městské části Praha 10 PhDr. Karlu Čapkovi in memoriam

II. ukládá

1. Radě MČ Praha 10

1.1. zajistit předání ocenění příbuzným pana PhDr. Karla Čapka, kterému bylo čestné občanství městské části Praha 10 uděleno in memoriam

Termín: 30. 3. 2020

Předkladatel: MgA. David Kašpar, místostarosta MČ Praha 10

Číslo tisku: P10-018094/2020